

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Державного університету

інформаційно-комунікаційних

технологій

 Олександр КОРЧЕНКО

«    » 2024 р.



**ПРОГРАМА ДОДАТКОВИХ  
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ**

кандидатів на навчання в аспірантурі

за спеціальністю

«172 – Електронні комунікації та радіотехніка»

Київ - 2024

**Розробники:**

Завідувач кафедри  
Телекомунікаційних систем та  
мереж

  
Віктор ЗАЇКА

Професор кафедри Мобільних та  
відеоінформаційних технологій

  
Любов БЕРКМАН

**Гарант:**

Професор кафедри  
Телекомунікаційних систем та  
мереж

  
Олександр ВЛАСОВ

**Завідувач кафедри Мобільних та  
відеоінформаційних технологій**

  
Наталія РУДЕНКО

**Директор Навчально-наукового  
інституту телекомунікацій**

  
Владислав КРАВЧЕНКО

**Завідувач відділенням  
аспірантури**

  
Юрій ПОКАНЕВИЧ

**Директор наукового центру**

  
Олександр ДРОБІК

## **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Програма додаткового вступного випробування для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю «172 – Електронні комунікації та радіотехніка» розроблена на базі освітньо-кваліфікаційного рівня магістра або спеціаліста здобутого за іншою спеціальністю.

Абітурієнти, які вступають до ДУІКТ на навчання для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії на основі освітньо-кваліфікаційного рівня магістра або спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, попередньо складають додаткове вступне випробування.

Додаткове вступне випробування проводиться з метою перевірки якості загально-професійної й спеціальної підготовки потенційних аспірантів і дозволяє виявити її оцінити готовність вступника до вирішення професійних завдань та до науково-практичної діяльності.

Програма і форма додаткового вступного випробування є єдиною для всіх осіб, які не мають фахової освіти зі спеціальністю «спеціальністю «172 – Електронні комунікації та радіотехніка».

Абітурієнт з освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем) магістр або спеціаліст повинен **знати**:

- Теоретичні засади побудов систем електричного зв'язку;
- Теорію розробки, проектування та експлуатація радіоелектронного обладнання;
- Системи передавання даних;
- Системи комутації та розподілу інформації;
- Теоретичні основи телекомунікаційних мереж;
- Системи спостереження та обробки інформації;
- Проектування та функціонування телекомунікаційних систем та мереж.

### **1. Теоретичні засади побудов систем електричного зв'язку.**

1.1. Джерело інформації. Перетворення неперервного (аналогового) сигналу в цифровий двійковий сигнал: представлення неперервного сигналу послідовністю відліків, теорема Котельникова; формування дискретного сигналу; кодування дискретного сигналу; принцип завадостійкого кодування. Перенесення інформаційного сигналу в частотний діапазон, призначений для його передавання. Формування каналу зв'язку і особливості його функціонування: ввід сигналу в лінію зв'язку та вивід сигналу з неї; принцип багатоканального передавання сигналів через лінію зв'язку; характеристики каналу зв'язку. Приймання цифрового сигналу (постановка задачі). Узагальнена структурна схема цифрової системи передавання інформації

1.2. Класифікація сигналів. Часове представлення неперервних випадкових сигналів: властивості випадкових сигналів; формування математичних моделей випадкових сигналів при їх часовому представленні; ймовірнісна часова математична модель неперервного випадкового сигналу; параметри випадкових сигналів та їх математична інтерпретація; ймовірнісна

часова математична модель неперевно-дискретного випадкового сигналу; ймовірнісні часові математичні моделі дискретного та дискретно-неперевного випадкових сигналів; автокореляційна характеристика неперевних випадкових сигналів. Частотне представлення неперевних випадкових сигналів; математична модель частотного представлення неперевних випадкових сигналів; зв'язок між спектральною і автокореляційною характеристиками неперевних випадкових сигналів, теорема Вінера-Хінчина. Вузькосмугові випадкові сигнали.

1.3. Інформаційна характеристика та параметри джерел дискретних повідомлень. Кількісна міра інформації для дискретних повідомлень. Інформаційні параметри джерел дискретних повідомлень: середнє значення кількості інформації, яка припадає на одне повідомлення джерела; надлишковість джерела дискретних повідомлень; продуктивність джерела дискретних повідомлень. Ентропія джерела залежних повідомлень. Інформаційні параметри джерел неперевних повідомлень: епсилон-ентропія, продуктивність, надлишковість.

1.4. Завадостійке кодування повідомлень. Основні параметри кодів. Оцінка здатності кодів виявляти та виправляти помилки при передаванні окремих цифр: введення поняття „відстань між сигналами”; представлення параметра „відстань між цифровими сигналами” по Хемінгу; зв'язок мінімальної кодової відстані з властивостями завадостійкого коду. Методика проектування завадостійких (коректуючих) кодів шляхом вибору дозволених кодових комбінацій. Блокові коректувальні коди. Методика проектування блокових коректувальних кодів. Циклічні коди: методика проектування циклічних кодів; механізм виявлення і виправлення помилок в кодових комбінаціях циклічного коду; евристичний синтез структурно-функціональних схем кодера і декодера циклічного коду; синтез структурно-функціональної схеми регістра зсуву, як функціонального модуля кодера і декодера циклічного коду. Згорткові коректувальні коди.

1.5. Загальне поняття про канал зв'язку. Класифікація каналів зв'язку. Характеристики каналів зв'язку. Математичні моделі дискретних, дискретно-неперевних та неперевних каналів зв'язку: математичні моделі дискретних каналів зв'язку; постановка задачі аналізу дискретного каналу зв'язку; особливості використання математичних моделей дискретних каналів зв'язку; математична модель дискретно-неперевного каналу зв'язку; математичні моделі неперевних каналів зв'язку. Дослідження проходження детермінованих сигналів через лінійні і нелінійні канали зв'язку. Дослідження проходження неперевних випадкових сигналів через лінійні і нелінійні канали зв'язку. Інформаційні параметри каналів зв'язку. Передавання повідомлень по каналу без завад: швидкість передавання і пропускна здатність дискретного каналу зв'язку без завад; теорема Шеннона для дискретного каналу без завад. Передавання повідомлень по дискретному каналу з завадами: швидкість передавання і пропускна здатність дискретного каналу зв'язку з завадами; приклад розрахунку пропускної здатності дискретного каналу зв'язку; теорема Шеннона для дискретного каналу зв'язку з завадами. Передавання повідомлень по неперевному каналу з завадами: швидкість передавання інформації і

пропускна здатність неперервного каналу, формула Шеннона.

1.6. Формульовання задач, які виникають при прийманні радіосигналів з амплітудною та частотною модуляцією. Приймання радіосигналу, коли його спектр і спектри завад не перекриваються: метод прямого підсилення; супергетеродинний метод; евристичний синтез структурно-функціональних схем приймачів. Дослідження процесу проходження флюктуаційного білого шуму через вузькосмуговий підсилювач. Дослідження процесу проходження флюктуаційного білого шуму через некогерентний амплітудний детектор. Дослідження процесу проходження адитивної суміші АМ-сигналу і вузькосмугового флюктуаційного шуму через некогерентний амплітудний детектор. Дослідження процесу проходження адитивної суміші ЧМ-сигналу і вузькосмугового флюктуаційного шуму через частотний детектор. Приймання радіосигналу, коли його спектр і спектр завади частково перекриваються: постановка задачі розробки оптимального лінійного фільтра для радіосигналів; оптимальний фільтр Колмогорова-Вінера. Порівняльна оцінка завадостійкості систем із різними видами модуляції. Поріг завадостійкості в системах із широкосмуговими видами модуляції та методи його зниження. Слідуючі методи приймання ЧМ сигналів. Границі можливості методів пониження порогу.

1.7. Постановка задачі поелементного приймання цифрових сигналів. Пороговий метод приймання цифрових сигналів. Приймання цифрових сигналів на основі методу накопичення. Оптимальне приймання цифрових сигналів на основі методу оптимальної узгодженої фільтрації: синтез структурно-функціональної схеми оптимального узгодженого фільтра. Оптимальне приймання цифрових сигналів за допомогою приймача Котельнікова; оптимальне приймання цифрових сигналів за допомогою кореляційного приймача; оцінка потенціальної завадостійкості системи передавання інформації при кореляційному методі приймання цифрового сигналу. Застосування шумоподібних сигналів для передавання дискретних повідомлень. Оптимальне приймання цифрових сигналів, коли момент їх приходу є випадковим.

1.8. Принципи цифрової фільтрації сигналів. Синтез структурно-функціональних схем цифрових фільтрів з обмеженою та необмеженою імпульсними характеристиками. Дискретне перетворення Фур'є. Швидке перетворення Фур'є. Диференціальні методи цифрового передавання сигналів: диференціальна імпульсно-кодова модуляція; кодування помилки передбачених значень; дельта-модуляція.

1.9. Принцип багатоканального передавання неперервних випадкових сигналів через лінію зв'язку. Принцип побудови багатоканальної системи передавання інформації з часовим ущільненням лінії зв'язку: евристичний синтез структурно-функціональної схеми багатоканальної системи передавання інформації з часовим ущільненням лінії зв'язку; аналіз причин міжканальних впливів в багатоканальних системах передавання інформації з часовим ущільненням лінії зв'язку. Принцип побудови багатоканальної системи передавання інформації з частотним ущільненням лінії зв'язку: евристичний синтез структурно-функціональної схеми багатоканальної системи передавання

інформації з частотним ущільненням лінії зв'язку; аналіз причин міжканальних впливів в багатоканальних системах передавання інформації з частотним ущільненням лінії зв'язку. Принципи побудови синхронно-адресних та асинхронно-адресних багатоканальних систем передавання інформації. Розділення сигналів за формою.

1.10. Методологічні принципи системного підходу до дослідження та розробки систем передавання інформації. Показники ефективності та методи оптимізації систем передавання інформації. Вибір методів модуляції та завадостійкого кодування. Використання методів скорочення надлишковості повідомень. Забезпечення заданого рівня надійності систем. Інформаційна, енергетична та частотна ефективності систем зв'язку. Границя ефективності та межа Шеннона.

## **2. Розробка, проектування та експлуатація радіоелектронного обладнання.**

2.1. Класифікація, основні параметри та характеристики підсилювачів. Стабільність параметрів підсилювачів. Підсилювачі з резистивно-ємнісним зв'язком. Вибірні підсилювачі. Імпульсні підсилювачі. Підсилювальні каскади з трансформаторним зв'язком. Підсилювачі постійного струму. Диференціальні каскади. Операційні підсилювачі та схеми їх вмикання. Функціональні вузли на основі операційних підсилювачів. Підсилювачі потужності та їх параметри.

2.2. Основні поняття про автогенератори та принцип їх побудови. Умови виникнення автоколивань. RC- автогенератори. Стабілізація амплітуди коливань RC-автогенераторів. LC- автогенератори. Стабілізація амплітуди коливань LC-автогенераторів. Стабільність частоти автогенераторів та вплив зовнішніх факторів. Кварцева стабілізація частоти. Параметричні генератори гармонічних коливань.

2.3. Загальна характеристика імпульсних пристрій. Параметри імпульсних сигналів. Обмежувачі амплітуди. Компаратори напруги. Тригери Шмітта. Автоколивальні мультивібратори. Затримані мультивібратори. Генератори пилоподібних імпульсів напруги.

2.4. Принципи побудови перетворювачів спектру. Помножувачі та перетворювачі частоти. Амплітудні модулятори. Кутова модуляція. Частотні та фазові модулятори. Амплітудні детектори. Детектування коливань з кутовою модуляцією. Частотні та фазові детектори.

## **3. Системи передавання даних**

3.1. Методи ущільнення каналів. Сигнали в системах багатоканального зв'язку. Призначення багатоканальних систем передавання (БКСП). Основні визначення: лінія, канал, система зв'язку. Канали і системи передавання. Характеристики каналів багатоканальних систем передавання (БСП). Основні типи каналів у системах передавання з частотним розділенням каналів (ЧРК) і їх характеристики. Принципи часового розподілу каналів. Принципи побудови систем передавання з часовим розподілом каналів. Система передавання з часовим розподілом каналів. Імпульсні методи модуляції.

3.2. Принципи побудови цифрових систем передавання (ЦСП).

Структура та ієрархія ЦСП. Аналогово-цифрове і цифро-аналогове перетворення сигналів: імпульсно-кодова модуляція (ІКМ); лінійне і нелінійне кодування; характеристики компресії; натуральний, симетричний і рефлексний (код Греха) коди. Принципи побудови кінцевих станцій ЦСП з ІКМ. Структурна схема кінцевої станції ЦСП з ІКМ і безпосереднім кодуванням, структурна схема кінцевої станції з ЦСП з ІКМ1 групоутворенням. Лінійний тракт кабельних ЦСП; формування лінійного цифрового сигналу, регенератор ЦСП, якість лінійного тракту, довжина ділянки регенерації. Особливості РРСП з ІКМ і ЦСП по волоконно-оптических лініях зв'язку.

3.3. Принципи побудови синхронної цифрової ієрархії. Узагальнена схема мультиплексування потоків у SDH. Формування модулів STM. Структура фреймів STM.

3.4. Принципи побудови ВОСПІ. Структурні схеми і основні елементи тракту. Пристрої вводу і виводу випромінювання. Направлені відгалужувачі. Фільтри. Енергетичні співвідношення і показники якості ВОСПІ.

3.5. Основні параметри цифрових ВОСПІ. Системи першого покоління. Системи другого покоління. Коефіцієнт помилок і регенерація імпульсів. Коди передавання у ВОСПІ і критерії їх вибору для систем з різною швидкістю передавання. Приймачі цифрових ВОСПІ. Загальна схема. Дисперсія шуму. Розрахунок відношення сигнал/шум. Співвідношення між оптичною потужністю і коефіцієнтом помилок.

3.6. Послідовність проектування ВОСПІ. Вибір топології ВОСПІ. Методика інженерного розрахунку ВОСПІ. Оцінка довжини регенераційної ділянки. Вибір сигналів цифрового лінійного тракту. Типові ВОСПІ.

3.7. Функціональна архітектура транспортних мереж. Принцип побудови мережної транспортної моделі. Мережна транспортна модель систем SDH. Функціональні модулі реальних систем SDH. Типи і завдання функціональних модулів систем SDH. Мультиплексори, регенератори та підсилювачі, концентратори, комутатори. Архітектура транспортних SDH мереж.

3.8. РРЛ прямої видимості, структурна схема, плани розподілу частот. Антени, фіДЕри і фільтри, що використовуються в РРЛ. Рівень сигналу в місці прийому. Множник послаблення. Статистичний розподіл величини завмирань на інтервалі РРЛ. Методи зменшення завмирань сигналів на інтервалах РРЛ. Використання пасивних ретрансляторів на інтервалах РРЛ. Діаграма рівнів інтервалу. Вибір траси, висоти встановлення антени і визначення стійкості зв'язку. РРЛ прямої видимості з частотним ущільненням і частотною модуляцією. Структурні схеми РРЛ з часовим ущільненням. Основні особливості РРЛ з часовим ущільненням. Теплові шуми телефонних каналів РРЛ в ФІМ-АМ. Переходні завади між каналами під час часового ущільнення. Проектування РРЛ з часовим ущільненням.

3.9. Цифрові РРЛ (ЦРРЛ). Особливості ЦРРЛ. Методика проектування. Тропосферні РРЛ (ТРРЛ) і системи зв'язку через ШСЗ. Принципи побудови ТРРЛ. Основні особливості тропосферного поширення. Рознесений прийом і спроби комбінування сигналів. Розрахунок шумів у каналах і стійкість роботи ТРРЛ.

## **4. Системи комутації та розподілу інформації**

4.1. Повнодоступне і неповнодоступне включення і їх параметри. Схеми повнодоступних і неповнодоступних включень ліній. Розрахунок одноланкових повнодоступних комутаційних систем з втратами і очікуванням. Методи розрахунків одноланкових неповнодоступних комутаційних систем. Методи розрахунків дволанкових комутаційних систем. Структури багатоланкових комутаційних систем і їх побудова. Вузол комутації: структурна схема, класифікація.

4.2. Способи комутації. Типи комутаційних приладів. Способи побудови і структурні параметри комутаційних блоків.

4.3. Поняття внутрішнього блокування. Способи зменшення внутрішнього блокування. Реалізація просторових блоків комутації в цифрових комутаційних системах. Реалізація блоків часової комутації в цифрових комутаційних системах.

4.4. Способи збільшення кількості внутрішньостанційних каналів. Принципи побудови комутаційних полів цифрових систем комутації. Просторові еквіваленти комутаційних полів ЦСК.

4.5. Телефонна мережа загального користування. Абонентська та міжстанційна сигналізація.

4.6. Структура інтегральної мережі з АТСЕ. Структурна схема концентратора. Структурна схема опорної цифрової АТСЕ. Алгоритм встановлення з'єднання на цифровій АТСЕ. Алгоритм скиду з'єднання на цифровій АТСЕ.

## **5. Теоретичні основи телекомунікаційних мереж**

5.1. Визначення системи. Визначення елемента системи. Телекомунікаційна мережа як складна система. Макро-, мікро-, мезапідхід до вивчення системи. Замкнуті (автономні) та розімкнуті системи. Динамічні і статичні системи. Побудова моделей складних систем.

5.2. Концепція відкритих систем. Еталонна модель взаємодії відкритих систем ISO/OSI. Опис сервісу в еталонній моделі взаємодії відкритих систем. Примітиви сервісу й їх формалізація. Сервіс канального рівня. Сервіси мережного та транспортного рівнів. Сеансовий сервіс. Сервіс рівня представлення і основи прикладного сервісу.

5.3. Визначення телекомунікаційної мережі. Складові частини мережі. Топологічне представлення телекомунікаційних мереж. Класифікація телекомунікаційних мереж. Методика розрахунку максимального потоку. Побудова дерева шляхів і рельєфу графа.

5.4. Визначення маршрутизації. Таблиці маршрутизації. Динамічні і статичні методи маршрутизації. Алгоритми маршрутизації.

5.5. Методи випадкового доступу. Доступ в мережах з шинною топологією. Доступ в мережах з кільцевою топологією.

## **6. Системи спостереження та обробки інформації.**

6.1. Сигнали як носії інформації в системах спостереження. Основні типи сигналів. Зовнішні і внутрішні впливи на інформаційні процеси. Основні положення теорії і статистичні моделі випадкових величин, процесів і полів.

6.2. Розподіл ймовірностей сигналів і завад.

6.3. Методи та способи обробки інформації. Алгоритми стиснення даних.

6.4. Статистичний синтез методів і алгоритмів обробки сигналів в умовах апріорної невизначеності.

6.5. Адаптивні, робастні і непараметричні методи і алгоритми обробки інформації

## **7. Проектування та функціонування телекомунікаційних систем та мереж**

7.1. Основні компоненти мережі. Класифікація мереж. Принципи зв'язку. Багаторівнева модель та протоколи. Модель TCP/IP. Порівняння моделей OSI та TCP/IP. Фізична та логічна адресація в мережі.

7.2. Функції комутаторів. Широкомовна розсилка повідомлень. Протокол визначення адрес ARP. Функції маршрутизаторів. Кабелі та контакти. Стандарти прокладки кабелів.

7.3. Призначення мережного рівня. Протоколи мережного рівня. IP-адреса та мережна маска. Типи IP-адрес. Публічні та приватні IP-адреси. Присвоєння статичної та динамічної IP-адреси. Межі мережі та простір адрес. Планування структури адресації. IP-адресація в LAN. Маска VLSM та безкласова міждоменна маршрутизація (CIDR). Технологія NAT і PAT.

7.4. Основні функції транспортного рівня. Транспортні протоколи TCP і UDP. Основні функції прикладного рівня. Протоколи прикладного рівня. Прикладні протоколи і сервіси.

7.5. Безпровідні технології і пристрої. Типи безпровідних мереж та їх межі. Безпровідні локальні мережі. Стандарти безпровідних мереж. Безпровідні канали. Безпека безпровідної локальної мережі. Загрози в безпровідних локальних мережах. Аутентифікація та шифрування в мережі WLAN.

7.6. Мережні загрози. Методи атак. Віруси, черв'яки та «троянські коні». Політика безпеки. Загальні заходи забезпечення безпеки. Антивірусне ПЗ. Використання міжмережних екранів.

7.7. Інтернет та стандарти. Провайдери послуг Інтернет (ISP). Підключення до провайдера послуг Інтернет. Служба технічної підтримки. Протоколи для роботи служб ISP. Служба доменних імен. Функціональні обов'язки Інтернет-провайдера.

## **8. Перелік питань додаткового вступного випробування**

1. Структурні схеми систем електрозв'язку, основні поняття.

2. Імовірнісні характеристики випадкових сигналів.

3. Детерміновані сигнали. Енергетичні і кореляційні характеристики.

4. Спектральний аналіз сигналів: амплітудний, фазовий, енергетичний спектри сигналів.

5. Спектри типових періодичних і неперіодичних сигналів електрозв'язку.
  6. Теорема Котельникова В.А,
  7. Геометричне представлення сигналів. Метрика сигналів. Скалярний добуток сигналів.
  8. АМ гармонійного переносника. Часове та спектральне представлення. Модуляція гармонійним і складним сигналом. БМ і модуляція ОБП.
  9. Кутова модуляція гармонійного переносника: часове та спектральне представлення ЧМ і ФМ. Ширина спектра, широкосмугова й вузькосмугова модуляція.
  10. ІКМ. Дискретизація, квантування і кодування відліків аналогових сигналів. Похибка квантування.
  11. Пропускна спроможність двійкового симетричного дискретного каналу.
  12. Ентропія джерела незалежних і залежних повідомлень.
  13. Основні інформаційні характеристики джерел повідомлень та каналів зв'язку.
  14. Структурні схеми АЦП і ЦАП.
  15. Основні характеристики первинних сигналів у лінії зв'язку.
  16. Моментні функції та їх інтерпретація.
  17. Функція кореляції сигналу, її властивості.
  18. Спектральна щільність потужності та її зв'язок з функцією кореляції. Інтервал кореляції її ефективна ширина спектра.
  19. Система команд типового мікропроцесора. Основні арифметичні команди та команди умовного переходу.
  20. Класифікація кодів. Використання коригуючих кодів у системах зв'язку.
  21. Призначення, класифікація та основні параметри кабельних лінійних трактів.
  22. Розміщення підсилювачів в кабельному лінійному тракті. Діаграма рівнів.
  23. Завади і шуми кабельного лінійного тракту.
  24. Накопичування шумів в лінії. Розрахунок довжини підсилювальної ділянки.
  25. Одноступінчастий та багатоступінчастий принципи побудови каналоутворюючої апаратури з ЧРК.
  26. Принципи формування передгруп каналів тональної частоти
  27. Перевести шестнадцтирічне число D5A в десяткове.
  28. Визначити миттєве значення частоти ЧМ сигналу:
- $U(t) = 15 \cos(10^8 t + 3\sin 10^6 t + 1.4\sin 10^7 t + \pi/4)$
- у момент часу  $t_0 = 1 \text{ мкс}$ .
29. Запишіть аналітичний вираз частотно-модульованого коливання і його миттєвої частоти на виході передатчика, якщо частота несучої  $f_0 = 13 \text{ МГц}$ , амплітуда несучої  $a_0 = 100 \text{ В}$ , начальна фаза коливання високої частоти  $45^\circ$ , частота первинного сигналу  $F = 700 \text{ Гц}$  і начальна фаза  $70^\circ$ , індекс модуляції дорівнює 5.

30. Побудувати оптимальний код по алгоритму Шенона-Фано для джерела повідомлення, в якому імовірність символів  $P_i$  складає:  $p(a_1) = 0,53$ ,  $p(a_2) = 0,13$ ,  $p(a_3) = 0,13$ ,  $p(a_4) = 0,13$  і  $p(a_5) = 0,08$ . Визначити кількість інформації для кожного символу і швидкість передачі інформації для отриманого коду.

31. Знайти синдром помилок для циклічного коду (15,11), якщо помилка виникла в другому розрядбзліва отриманої кодової комбінації, а утворюючий поліном  $G(x)=x^4+x+1$ .

32. Фазова стала хвилі в порожнистому металевому хвилеводі дорівнює  $\beta = 2,339$  рад/см,  $\lambda_k = 3$  см. Знайти значення  $\lambda$ .

33. В порожнистому металевому хвилеводі  $\lambda = 2,2$  см;  $v_{\text{фаз}} = 310\,000$  км/с. Знайти значення  $\lambda_k$ .

34. Апертура волокна  $5^\circ$ ,  $n_1=1,5$ . В скільки разів швидше проходить через волокно самий швидкий промінь порівняно із самим повільним?

35. Апертура волокна  $6^\circ$ , показник заломлення серцевини 1,5. Чому дорівнює розширення імпульсу, що проходить через волокно 1 км?

36. Промінь іде в серцевині волокна під кутом  $5^\circ$  до вісі. Показники заломлення серцевини та оболонки дорівнюють відповідно 1,5 та 1,4. Входить цей промінь в оболонку чи ні?

37. В лінії передачі опір навантаження дорівнює 150 Ом, коефіцієнт відбиття = 0,1. Знайти: хвильовий опір та КСХ.

38. Побудувати просторовий еквівалент КП ЦСК зі структурою “Ч-П-Ч”, якщо відомо :

$$N = 2; k = 3;$$

$$M = 2; k = 3.$$

39. Визначити параметри комутаторів та встановити з'єднувальний тракт між 0 ВхЦЛ, 1 каналу з 1 ВихЦЛ, 2 каналу.

40. Поверхневий ефект та ефект близькості в коаксіальних кабельних колах, розподіл густини струму в коаксіальному кабельному колі.

## КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань результати складання вступних випробувань оцінюються за рейтинговою 100-балльною шкалою, та двобалльною, семибалльною шкалою А,В,С,Д,Е (зараховано), FX,F (не зараховано). Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості. Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 100-балльною шкалою. Вступники, які наберуть менш як 60 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі. В екзаменаційній відомості в національній та європейській системах оцінювання знань і при переведенні оцінки в систему ECTS викладач керується співвідношеннями, поданими нижче у таблиці

Рейтиговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі	
		Вступне випробування	Залік
90-100	<b>A</b> (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	<b>B</b> (добре)	Добре	
75-81	<b>C</b> (добре)		
64-74	<b>D</b> (задовільно)		
60-63	<b>E</b> (задовільно)	Задовільно	
35-59	<b>FX</b> (незадовільно) з можливістю повторного складання		
1-34	<b>F</b> (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням	Незадовільно	Незараховано

Загальні критерії оцінювання знань:

“A” (90-100) - Вступник виявляє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.

“B” (82-89) - Вступник вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

“C” (75-81) - Вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

“D” (64-74) - Вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

“E” (60-63) - Вступник володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

“FX” (35-59) - Вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

“F” (1-34) - Вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

При оцінюванні знань і вмінь вступника увага звертається передусім на: уміння визначати найсуттєвіші проблемні питання, що потребують концептуального вирішення; наявність нестандартних елементів аналізу та діагностики; різноманітність використаних способів зіставлення інформації; здатність до комбінування та рекомбінування вихідної інформації; глибину опрацювання проблеми; адекватність запропонованих заходів виявленим проблемам; наявність чітко визначеної позиції вступника; аргументованість,

переконливість обґрунтування запропонованих рішень; уміння стисло, послідовно і чітко викласти сутність і результати своїх пропозицій; наявність посилань на джерела, з яких запозичена будь-яка інформація та дотримання етики цитування; логічність, конкретність і переконливість та повноту відповідей на запитання; здатність аргументовано захищати свої технічні пропозиції; вільне володіння технічною термінологією.

### **Рекомендована література:**

1. Климан М.М., Лаврів О.А., Бак Р.І. Оптичні та радіоканали телекомуникацій. – Львів, 2010. – 424с.
2. Комп'ютерні мережі : навчальний посібник / [Азаров О. Д., Захарченко С. М., Кадук О. В. та ін.] — Вінниця : ВНТУ, 2013. - 371с.
3. Гомілко І.В., Тонкошкур О.С., Коваленко О.В. Застосування мікроконтролерів. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2013.
4. Грицулов О. В. Інформаційні системи та технології: навч. посіб. для студентів за напрямом підготовки «Транспортні технології» / О. В.
5. Грицулов; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 222 с.
- Стеклов В.К., Беркман Л.Н. Проектування телекомуникаційних мереж – К., «Техніка», 2002. – 792 с.
6. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Навч. посіб. – К.: Центр учебової літератури, 2012. – 240 с.
7. С. В. Мінухін, С. В. Кавун, С. В. Знахур. Комп'ютерні мережі. Загальні принципи функціонування комп'ютерних мереж. Навчальний посібник. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 350 с.
8. Комп'ютерні мережі. Конспект лекцій /Укл.: Зав'ялець Ю.А. – Чернівці, 2015. – 183 с.
9. Павликевич М. Телекомуникаційні мережі. Мережі IP – Л.: Видавництво національного університету «Львівська політехніка», 2009. – 216 с.
10. Кравчук С.О., Потапов В.Г., Тараненко А.Г., Ткалич О.П., Голубничий О.Г. Системи зв'язку з рухомими об'єктами: підручник - К.: Вид-во. ПП «ДіректЛайн», 2012.-450 с.

## ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ДОДАКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Склад предметної комісії визначається додатковим наказом Ректора Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій «Про створення предметних комісій з приймання вступних іспитів до аспірантури», робота комісії та порядок проведення вступного випробування регламентується Правилами прийому до аспірантури для здобуття наукового ступеня доктора філософії у Державному університеті інформаційно-комунікаційних технологій в 2024 році.

Обговорено та схвалено на засідання Навчально-наукового інституту телекомунікацій

Протокол №7 від «15» квітня 2024 р.

Завідувач кафедри  
Телекомунікаційних систем та мереж

 Віктор ЗАЇКА

Завідувач кафедри  
Мобільних та відеоінформаційних  
технологій

 Наталія РУДЕНКО

Голова предметної комісії

 Владислав КРАВЧЕНКО